

45ste vergadering

Woensdag 8 februari 1995

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Deetman

Tegenwoordig zijn 108 leden, te weten:

Adelmund, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Bolkestein, Boogaard, Van Boxtel, Brinkman, V.A.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Dees, Deetman, Van Dijke, Dijksman, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Van Erp, Esselink, Essers, Fermina, Gabor, Van Gelder, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Hendriks, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Huys, Janmaat, De Jong, Jorritsma-van Oosten, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leerkes, Leers, Lilipaly, Marijnissen, Mateman, Mulder-van Dam, Nijpels-Hezemans, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Van der Ploeg, Poppe, Reitsma, Remkes, Van Rey, Rijpstra, Roethof, Rosenmüller, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Schuurman, Smits, Soutendijk-van Appeldoorn, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Van Traa, Valk, Verkerk, Versnel-Schmitz, Verspaget, Vliegthart, Van der Vlies, Van Vliet, H. Vos, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Van der Vliet, Vreeman, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger, Ybema, Zonneveld en Van Zuijlen,

en mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie, mevrouw Borst-Eilers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en de heer Linschoten, staatssecretaris van

Sociale Zaken en Werkgelegenheid, alsmede de heer prof.dr. H.J.J. Leenen, die de heer Van Boxtel bijstaat bij de verdediging van diens initiatiefvoorstel.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Houda, Rehwinkel en Woltjer, wegens verblijf buitenslands;

Augusteijn-Esser, Bakker, Dijksma, Zijlstra en Wolffensperger, wegens verblijf buitenslands, ook morgen;

Van der Heijden, Middel, H. Vos, Van Middelkoop en Aiking-van Wageningen, wegens bezigheden elders;

Van Nieuwenhoven, wegens ziekte;

Wolters en Kalsbeek-Jasperse, wegens ziekte, ook morgen.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Oedayraj Singh Varma.

Mevrouw **Oedayraj Singh Varma**

(GroenLinks): Voorzitter! Naar aanleiding van een bericht over de bestuurlijke herindeling in de Volkskrant van vanochtend wil ik staatssecretaris Van de Vondervoort van Binnenlandse Zaken verzoeken de Kamer middels een brief de volgende inlichtingen te verschaffen.

Waarom wil de staatssecretaris in afwijking van hetgeen in het regeerakkoord is overeengekomen het aantal stadsprovincies beperken tot drie?

Is de verandering in de zienswijze van de staatssecretaris tot stand gekomen na en in overleg met de betrokken gemeenten in de andere vier kaderwetgemeentegebieden?

Kan met eventuele wijziging van het eerder vastgestelde beleid ten aanzien van Utrecht, Arnhem/Nijmegen, Eindhoven en Hengelo/Enschede niet beter gewacht worden totdat meer duidelijkheid is ontstaan over de vorming van stadsprovincies in de Randstad?

Kan de Kamer de gevraagde brief voor dinsdag 14 februari a.s. tegemoetzien?

Mevrouw **Scheltema-de Nie** (D66): Voorzitter! Ik heb vanmorgen ook in de Volkskrant een bericht gelezen over een besluit dat nog in de ministerraad genomen zou moeten worden. Het lijkt mij toch, dat wij eerst dit besluit van de ministerraad moeten afwachten. Wanneer dat formeel naar de Kamer komt, zullen wij daar in dit gremium uitvoerig over moeten spreken. Maar, nogmaals, ik vind dat wij eerst het besluit moeten afwachten.

De heer **Van Erp** (VVD): Voorzitter! Ik deel deze opvatting!

De heer **Schutte** (GPV): Voorzitter! Ik ben er altijd voor in om te vragen

Voorzitter

informatie naar de Kamer te sturen, zeker als het wat discussie kan opleveren in en buiten het kabinet. Maar in dit geval denk ik dat het vrij normaal is, dat het kabinet probeert tot een standpunt te komen. Als er nu berichten zijn over bepaalde opvattingen van de staatssecretaris, moeten wij die goed onthouden. Dan kunnen wij daar mooi onze winst mee doen als er een kabinetstandpunt ligt!

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar de staatssecretaris. Wij zullen wel merken hoe zij daarop reageert.

Aldus wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van het hoofdlijnen debat over:

- **het voorstel van wet van het lid Van Boxtel houdende regels tot versterking van de rechtspositie van hen die een medische keuring ondergaan (Wet op de medische keuringen) (23259);**
- **de brief van de staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur over het gebruik van voorspellend medisch onderzoek bij aanstellingskeuringen en keuringen voor levens- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (23612).**

(Zie vergadering van 7 februari 1995.)

De **voorzitter**: Ik geef allereerst het woord aan de heer Van Boxtel als initiatiefnemer. Het is een uniek moment, niet alleen omdat hij, toch nog niet zo lang lid van deze Kamer, een initiatiefvoorstel mag verdedigen, maar bovendien die verdediging mag aanvangen op de dag dat hij jarig is, waarmee ik hem feliciteer!

De beraadslaging wordt hervat.

□

De heer **Van Boxtel** (D66): Ik dank u voor deze gelukwens.

Mijnheer de voorzitter! Gisteren zei mevrouw Swildens blij te zijn mij hoog en droog te zien zitten. Die opmerking had uiteraard betrekking op mijn plotselinge evacuatie uit Gorkum-oost. Bij aanvang van dit debat wil ik graag zeggen, dat ik blij ben dat iedereen weer veilig terug

kon keren. Op deze plek wil ik iedereen die bij die dreigende watersnood heeft geholpen nog eens hartelijk danken voor het feit dat 250.000 Nederlanders praktisch geruisloos uit en in hun huis konden worden geleid.

Het is voor mij als betrekkelijk nieuw kamerlid ± de voorzitter refereerde daar al aan ± een eer dit wetsvoorstel te mogen verdedigen. In de eerste plaats is dit zo, omdat ik hiermee mag treden in de voetsporen van de huidige staatssecretaris van Binnenlandse Zaken de heer Kohnstamm. Hij legde mede de basis voor dit initiatiefwetsvoorstel. In de tweede plaats is deze verdediging voor mij een eer, omdat ik werkelijk in het nut en de noodzaak van dit initiatiefwetsvoorstel geloof. Geloven wij als overheid dat de markt te goeder trouw en eerlijk is en willen wij de regulering van medische keuringen overlaten aan de betrokken partijen of willen wij op de elementaire terreinen als werk en gezondheid de essentiële waarborgen blijven bieden die volwaardige deelname aan het maatschappelijk verkeer verzekert? Dit initiatiefwetsvoorstel, slechts 15 artikelen groot, kiest voor de laatstgenoemde optie.

Ik dank de leden van de Kamer hartelijk voor hun inbreng in eerste termijn en ik zal trachten de gestelde vragen zo adequaat mogelijk te beantwoorden. Ik weet mij hierin bijgestaan door prof. Leenen, emeritus-hoogleraar gezondheidsrecht. Hij stond ook aan de wieg van dit initiatiefwetsvoorstel.

Het betreft nu een debat op hoofdlijnen en derhalve proberen wij na te gaan of de meerderheid van de Kamer wetgeving op dit punt wil. Nu is dus niet een gedetailleerde bespreking van artikelen aan de orde. Uiteraard zal verdere verfijning of verbetering van wetsonderdelen plaats kunnen vinden bij de reguliere behandeling van het wetsvoorstel.

Het initiatiefwetsvoorstel inzake de medische keuringen is van groot belang voor bijna alle Nederlanders en het is mede een uitvoering van de in 1991 kamerbreed aanvaarde motie-Netelenbos, waarin de regering toen al werd verzocht met een wettelijke regeling te komen voor het gebruik van genetisch onderzoek en een genenpaspoort bij het afsluiten van verzekeringen die in mijn initiatiefwetsvoorstel ook aan de orde zijn. Ondanks het feit dat in 1991 het moratorium van verzeke-

raars reeds een jaar van kracht was, was de Kamer, inclusief de fracties van het CDA en de VVD, toch de mening toegedaan, dat er, gelet op de belangen die in het spel waren, een wettelijke regeling diende te komen. Het beoogde wettelijke kader moet ertoe dienen, dat de toegankelijkheid tot werk en verzekeringen gewaarborgd wordt en dat de toegang tot de gezondheidszorg niet wordt gefrustreerd. Dit laatste is een groot punt van zorg van onder andere de klinisch-genetische centra en van de VSOP. Ons is ook uit individuele contacten gebleken, dat mensen schroom kunnen hebben om naar een dokter te gaan, omdat zij bang zijn gegevens te vernemen die hun de toegang tot arbeid of verzekeringen zouden belemmeren. Ook is het mogelijk dat mensen niet meer mee willen werken aan een bevolkingsonderzoek. Dat risico moeten wij hierbij in de gaten houden.

Wij leven in een dynamische en turbulente tijd. Wij proberen zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen en aan het werk te houden. Tegelijkertijd stappen wij in toenemende mate af van de verzorgingsstaatgedachte: meer vrijheid, meer eigen verantwoordelijkheid, meer prikkels voor het individu om de eigen boontjes te doppen. Daarnaast is er sprake van een enorme toename van medisch-technologische ontwikkelingen en mogelijkheden. Steeds minder geheimen resteren als het gaat om ons menselijk lichaam, hoewel iedere ontdekking ook weer nieuwe vragen oproept.

Met dit initiatiefwetsvoorstel medische keuringen proberen wij een bijdrage te leveren aan een blijvende waarborg voor volwaardige deelname aan het maatschappelijk verkeer, met name wanneer een persoon in een meer afhankelijke situatie verkeert. Verder willen wij ten onrechte gebruik van genetische kennis voorkomen.

Voordat ik overga tot beantwoording van de meer specifieke vragen geef ik een korte uiteenzetting over de ratio van de totstandkoming van dit initiatiefwetsvoorstel. Feitelijk vindt deze zijn grond in drie zaken: een gebrekkige rechtspositie van de te keuren persoon, de keurling, de voortsnellende ontwikkelingen en het voorspellend medisch onderzoek en het garanderen dat mensen in hun gang naar de gezondheidszorg niet